

Ympäristönsuojelun talousarvioesitys vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2026

YMPLTK 17.10.2023 § 79
346/02.00/2023

Talousarvion valmistelun pohjaksi on kunnanhallitus hyväksynyt 4.9.2023 talousarvion raamin vuodelle 2024. Raamin valmistelu vuoden 2024 talousarviota varten on tehty vuoden 2023 talousarvion pohjalta muutamien muutoksin.

Sähköenergian kustannukset oli vuoden 2023 talousarvioon arvioitu liian suurina ja vuodelle 2024 kustannukset laskevat 1,2 milj. eurolla. Kustannuksia kasvattavia ja tuloja pienentäviä tekijöitä kunnan talousraamissa ovat mm. kunta-alan palkkaohjelma (n. 400 000 euroa), rakennusten purku, päivähoitomaksujen määrän lasku sekä palveluiden ja materiaalien hintojen nousu. Nämä tekevät yhteensä n. 1,2 milj. euroa.

Verotulojen ja valtionosuuksien määrä laskee vuoden 2023 talousarvioon verrattuna huomattavasti vuodesta 2024 alkaen soteuudistuksen johdosta. Tämän vuoksi kunnan taloudellinen tulos muodostuisi tappiolliseksi ilman taloutta tasapainottavia toimenpiteitä. Elokuun lopussa valtiovarainministeriö on julkaissut uudet valtionosuuslaskelmat, joissa Asikkalan kunnan valtionosuudet vuodesta 2024 alkaen ovat selvästi aiempia laskelmia alhaisemmat ja tämän johdosta talousarvion tasapainotustarve on aiempaa suurempi. Talousarvion aikataulu on tarkentunut vielä 4.9. kokouksessa niin, että valtuusto tekee periaatepäätöksen talouden tasapainottamistoimenpiteistä kokouksessaan 30.10.2023. Ympäristölautakunnan kokousaikataulun vuoksi on ympäristölautakunnan alaisten tulosityksiköiden talousarviot lautakuntakäsittelyssä 17.10.2023.

Lautakunnilta on pyydetty talousarvion euromäärien lisäksi esitykset toiminnallisista tavoitteista. Hallintosäännön mukaan toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista ja raportoivat valtuustolle toiminnan ja talouden toteutumisesta neljännesvuosittain.

Toiminnan tarkoitus:

Ympäristönsuojelu on ympäristölautakunnan alainen tulosityksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 64/1986). Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristönsuojelusta vastaavina viranhaltijoina toimivat ympäristönsuojelusihteeri ja ympäristönsuojelutarkastaja. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty ympäristönsuojelulaissa, jätelaissa, luonnonsuojelulaissa, maa-aineslaissa, ulkoilulaissa, vesihuoltolaissa, vesilaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu näissä laissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtäviensä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana ja tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävän kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua.

Vuoden 2024 talousarvioesitys:

Ympäristönsuojelun tulosityksikköön vaikuttaviin palkkamuutoksiin varaudutaan n. 2 %:lla ja sisäisiin tilavuokriin on sisällytetty sähköenergiasta johtuvia tarkennuksia.

Toimintatuotot koostuvat lupa- ja valvontamaksuista, käsittelymaksuista ja maa-ainesten tarkastusmaksuista. Toimintakuluissa suurin menoerä ovat henkilöstökulut 64 % kokonaiskuluista, palvelujen ostot 24 %, avustukset 6 %, muut kulut mm. sisäiset vuokrat 4 %. Palkoissa on huomioitu kokoaikainen ympäristönsuojelusihteeri ja kokoaikainen ympäristönsuojelutarkastaja sekä 15 % yhden palvelusihteerin työpanoksesta. Palvelujen ostoilla katetaan asiantuntijapalvelut sekä muut yksityisiltä elinkeinonharjoittajilta ostetut työpanokset. Avustuksissa on varauduttu omaehtoisen ympäristönsuojelun avustuksiin, joilla tuetaan kuntalaisten ja paikallisten yhdistysten omia ympäristönsuojelutekoja.

Ympäristönsuojelun tavoitteena on päivittää ympäristönsuojeluviranomaisen taksa ja maa-ainestaksa loppuvuoden 2023 aikana. Taksojen tarkastuksen myötä käsittely- ja valvontamaksujen hinnat tulevat nousemaan. Ympäristönsuojelun tuottojen ei arvioida nousevan, sillä usean maa-ainestaksojen voimassaolo päättyy, eikä kohteista enää jatkossa peritä valvontamaksuja. Viime vuosina Asikkalan ympäristönsuojelu on saanut avustuksia, jotka ovat nostaneet toiminnan tuottojen määrän arvioitua suuremmaksi. Tällä hetkellä ei ole tiedossa tulevia avustuksia.

Kunnan kokonaistalouden tasapainottamiseksi ympäristönsuojelu ehdottaa, että asiantuntijapalveluihin varatusta talousarviosta vähennetään 4 000 euroa. Ympäristönsuojelun asiantuntijapalveluiden kulut koostuvat pääasiassa kunnan kiinteistöillä tehtävästä lakisääteisestä vieraslajitorjunnasta sekä viestinnästä.

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio-esitys	Taloussuunnitelma (tuh.eur.)	
	2022	2023	2024	2025	2026
Toimintatuotot	27 460	19 000	19 000	19	19
Toimintakulut	-156 254	-203 510	-196 830	-197	-197
Netto	-128 795	-184 510	--177 830	-178	-178

Talousarvion toiminnallinen tavoite vuodelle 2024:

Asikkalan kunnan ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen

Kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia yleisiä määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräyksistä ja niiden antamisesta säädetään ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:ssä. Määräysten tavoitteena on antaa lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä. Tarkoituksena on ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja.

Asikkalan kunnassa on erityisiä paikallisia olosuhteita, kuten ranta-alueita sekä pohjavesialueita, joiden takia ympäristönsuojelumääräysten antaminen on tarpeen ja perusteltua. Nykyiset ympäristönsuojelumääräykset ovat vuodelta 2021. Nykyiset määräykset sisältävät muutamia tulkinnaltaan epäselviä tai nykylainsäädännön kanssa ristiriitaisia kohtia. Tämän lisäksi siellä on ylimääräisenä kohtia, joista säädetään jo muualla lainsäädännössä, eivätkä ne siten kuulu ympäristönsuojelumääräysten soveltamisalaan. Ympäristönsuojelumääräykset on hyvä päivittää nykysäätelyn mukaiseksi samaan aikaan kunnan rakennusjärjestyksen päivittämisen kanssa.

Tavoitteen toteutumista voidaan seurata esimerkiksi sen mukaan, missä käsittelyn vaiheessa ollaan. Ympäristönsuojelumääräysten päivittämisen kulkuun kuuluu mm. määräysten valmistelu (esityöt, viranomaisyhteistyö, tarveharkinta, herkkien alueiden määrittäminen, perustelut), tiedotus, laaja osallistaminen, kuuleminen (kuntalaiset, ELY-keskus, muut viranomaiset, muut tahot), määräysluonnoksen käsittely ympäristölautakunnassa ja hyväksytyyn luonnoksen käsittely valtuustossa.

Valmistelija	Ympäristönsuojelusihteeri Terhi Ahava puh. 044 778 0277, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Ympäristönsuojelusihteeri Ahava Terhi
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta hyväksyy ympäristönsuojelun talousarvioesityksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2026.
Asian käsittely kokouksessa:	Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti: Jätetään pois asiantuntija-palveluihin varattuun talousarvioon tehty 4 000 euron suuruinen vähennys pois, jotta voidaan ulkoistaa ainakin osa järvinäyteenotoista.
Päätös	Esittelijän muutettu ehdotus hyväksyttiin.